

RAMMEPLAN FOR STUDIEARBEID I IKFF

(Vedtatt på landsstyremøte 8.februar 2022)

Hva er hensikten med studiearbeid i IKFF?

Studiearbeid er en viktig del av organisasjonsarbeid generelt, både for medlemmene som allerede er i organisasjonen og ikke minst som verktøy for rekruttering av nye medlemmer.

Et strukturert studiearbeid basert på en overordnet/veiledende rammeplan vil kunne skape grunnlag for motivasjon og videreutvikling hos medlemmene.

Studiearbeidet i IKFF skal være forankret i organisasjonens politiske fundament - **fredsarbeid i et kvinneperspektiv**. Målet er å utvikle innsikt og forståelse for IKFF/WILPF som organisasjon nasjonalt og internasjonalt ved å vektlegge begrunnelsen og betydningen av organisasjonens arbeid og oppgaver historisk og i vår tid.

Tema og innhold i studiearbeidet skal gjenspeile organisasjonens mål og arbeidsplan.

Hvorfor skal IKFF ha studiearbeid i sin portefølje?

Organisatorisk studiearbeid handler om utvikling gjennom læring og kunnskap i fellesskap. Det er i tillegg et godt verktøy for rekruttering av nye medlemmer når innhold og form blir tilpasset målgruppens behov (erfaring, ståsted, alder). Tilbud om studieaktivitet i en eller annen form, er en profesjonell måte å møte potensielle nye medlemmer på. Det er behov for å rekruttere flere som kan være med å utvikle IKFF som organisasjon og fredspolitisk aktør i samfunnet.

Studiearbeid vil også bidra til utviklingsutvikling, ved å sette nye tanker og ideer på dagsorden. Slikt arbeid er arena for å skape engasjement og interesse i organisasjonen gjennom utveksling av kunnskap og erfaringer, lære noe nytt og bruke egne evner som ressurs. Det gir mening og motivasjon for så vel «gamle» som nye medlemmer.

Hvordan kan studiearbeidet i IKFF gjennomføres?

Samtalen har vært, er og vil alltid være den viktigste arenaen for læring¹.

Ny læring i fellesskap med bruk av forskjellige arbeidsformer vil øke innsikt og forståelse av organisasjonens betydning og egenart, m.a.o. være en kilde til motivasjon for aktivitet og rekruttering av nye medlemmer. En overordnet rammeplan kan være hensiktsmessig for å

---

¹ Säljö, R. (2006) *Læring og kulturelle redskaper. Om læreprosesser og den kollektive hukommelsen.*

strukturere planlegging og gjennomføring av studiearbeidet. På grunnlag av organisasjonens mål og hensikt, fastsetter planen hovedtrekk i IKFFs studiearbeid, men avdelingene må selv velge tema for sitt studiearbeid og utarbeide supplerende detaljer i sin gjennomføring.

Avdelingene i IKFF er den beste læringsarena for organisert læring for medlemmene og potensielle nye medlemmer. Der foregår møtene hvor deltakerne samtaler, utveksler erfaringer og ideer i fellesskap, diskuterer, planlegger og gjennomfører aktiviteter. Hver avdeling har derfor selv det beste grunnlaget for å tilpasse innhold og form i studiearbeid slik at det kan få et ønsket resultat.

Rammeplan

Hva er en rammeplan?

Rammeplan er en oversiktsplan som fastsetter visse hovedtrekk, en ramme for studiearbeid i organisasjonen.

Planen gir struktur for hvordan stoffet er organisert og har oversikt over innholdet. Slik rammeplanen er utformet, kan avdelinger helt konkret gå inn og finne materiale som de kan bruke til studieopplegg i sin avdeling. Avdelingene kan så i tillegg utarbeide supplerende detaljer/innhold etter hvert som de finner tema og eksempler som de mener er relevante for medlemmene sine.

IKFFs rammeplan

IKFFs rammeplan skal være en dynamisk plan i den forstand at avdelingene kan utarbeide supplerende detaljer for arbeidsformer og innhold i planen etter hvert som de gjør erfaringer med studiearbeidet.

Planen er delt inn i fire kapitler:

Kapitel 1: *Hvem er vi og hva vil vi?*

Kapitel 2: Hvordan bruke studiearbeid i organisasjonens arbeid?

Kapitel 3: Oversikt over relevant litteratur og materiale

Kapitel 4: Eksempelsamling

Kapitel 1: *Hvem er vi, og hva vil vi?*

Studiearbeid i IKFF er forankret i IKFFs historie, mål og satsingsområder.

Kapitlet gir grunnlag for å bli kjent med IKFFs historie, likeså en oversikt over de fire satsingsområdene i IKFFs arbeid per i dag:

- a. Bygge fredsbevegelsen og utvikle egen organisasjon.
- b. Redefinere sikkerhetsbegrepet.

- c. Feministisk perspektiv på fred.
- d. Fremme sosioøkonomisk rettferdighet.

Det innebærer fokus på aktuelle nasjonale og internasjonale politiske tema i studiearbeidet som f.eks. militærets rolle, krig, nedrustning, atomvåpen, asyl- og flyktningeproblematikk, kvinners og barns situasjon, miljø og klima, osv.

Det mest hensiktsmessige vil være å ta utgangspunkt i de aktivitetene innen de fire områdene som avdelingen prioriterer og arbeider spesifikt med til enhver tid.

- IKFFs historie og ståsted, se: <https://www.ikff.no/om-oss/historie/> (her skal link/henvisning til intervju/film med Mari Holmboe Ruge og Ingrid Eide legges)
- Mål og prinsipper er nedfelt i IKFF Norges vedtekter §2. <https://www.ikff.no/vedtekter-for-ikff/>

Kapitel 2: Hvordan bruke studiearbeid i organisasjonens arbeid?

Studiearbeid kan brukes på ulike måter. Det kan være tilbud til nye medlemmer, til interesserte som er nysgjerrige på hva IKFF er og står for. Det kan være digitale eller fysiske treff. Kapitlet gir innspill til hvordan en avdeling kan organisere studiearbeid, likeså ideer til arbeidsformer og metoder som kan brukes. Det understrekes at evaluering er en viktig del i studiearbeid, dvs å bruke erfaringene til videre utvikling av organisasjonen.

Organisering

Det kan f.eks. være praktisk å legge inn en organisert studiearbeidsbolk på styremøter og medlemsmøter da folk allikevel er samlet. Det er imidlertid viktig at studiearbeidet ledes og har en strukturert plan.

Studiearbeidet kan gjennomføres så vel digitalt per zoom eller teams, som i fysiske møter. Sistnevnte er å foretrekke for bedre muligheter til umiddelbar dialog og felles refleksjon, det tenkes bedre strategisk når folk møtes fysisk. Og sist, men ikke minst for sosialisering og nærkontakt med nye medlemmer.

Digital gjennomføring har sine fordeler, ikke minst fordi det er rasjonelt i forhold til tidsbruk og reiseutgifter. Interesserte som bor geografisk spredt med stor avstand til møtested, får bedre mulighet til deltakelse. Det kan også være en fordel i rekruttering av yngre potensielle medlemmer som deltakere i studiearbeid.

Arbeidsform og metoder

Det er flere arbeidsformer som egner seg i studiearbeid. Størrelse på grupper, fysiske vs digitale møter og tidsramme vil ha betydning for metode som brukes i gjennomføringen.

Eksempler på arbeidsformer:

- Studiesirkel
- Samtalegrupper
- Kurs
- Debattmøter
- Seminar
- Studiereiser

Eksempler på metoder:

- Kafè metodikk
- Ta utgangspunkt i en case
- Lage tankekart over et tema
- Lage plakater over tema
- Kreativ dialog
- ABC-metoden

Evaluering

Evaluering gir grunnlag for refleksjon og læring. Det belyser både hva vi har gjort, hva vi lærte og hva vi bør/kan arbeide videre med.

Evaluering gir muligheter til å finne ut hva som fungerte bra i forhold til mål, plan og måten vi gjennomførte studiearbeidet på. Det ligger imidlertid et vel så stort læringspotensial i å finne ut hva vi ikke fikk til, som det vi lyktes med. Systematisk evaluering gir muligheter for det.

Kapitel 3: *Oversikt over relevant litteratur og materiale*

En rammeplan skal gi ideer, komme med forslag til faglig materiale som kan brukes i en studiesirkel, f.eks. bøker, artikler og produksjoner. I dette kapitlet gis det oversikt over litt av det materialet som er relevant for kunnskap og innsikt i de områder IKFF vektlegger i sitt arbeid. Kildene i listen er tilgjengelige og kan tas i bruk umiddelbart. Etter hvert som studiearbeid gjennomføres, vil mer kildemateriale bli brukt, dette må legges inn i kapitlet.

Litteraturliste

(Her legges relevant litteratur, linker, artikler inn etter hvert. Det som er lagt inn er relatert eksemplene i kap.4).

Møller-Hansen, Åse (2019). *Trygghet for hvem. Om militære klimautslipp, krig som forretningsidé og veier til fred*. Kan kjøpes hos Tronsmo og Norli bokhandel, eller bestilles fra: frederveien@gmail.com

Møller-Hansen, Åse (2020). Notat: *Hvorfor engasjerer IKFF seg i spørsmålene om atomvåpen og atomkraft?*

Storaker, Aslak og Espås Vangen, Ivar (2020). Rapport: *Militær miljø- og klimapåvirkning*.

Fred og Frihet nr.1/2022. *Nato og Basepolitikken*

Fred og Frihet nr.1/2021. *Atomvåpen – Atomkraft - Atomavfall*

Fred og Frihet nr.1/2019. *Krig – fred – miljø – klima*

Fred og Frihet nr.2/2018. *Nato og atomvåpen*

Norheim, Siv (2022). [Militære utslipp.pptx](#) [hindringer for nedrustning.pptx](#)

Fidjestøl, Eva (2022). Film – intervju: *Nei til atomkraft* <https://www.ikff.no/hva-gjoer-vi/atomspoersmaal/>

Røe Ødegård, Inger Karin (2015/2022). *Kaffèmetodikk* <https://1drv.ms/p/s!AoughBmPNzUygQuLanNh50KShBiz>

Kapitel 4. Eksempelsamling

Her presenteres opplegg som er klar til bruk i studiearbeid. Det kan «kopieres», eller være til inspirasjon for egen måte å gjennomføre en studiesirkel på. Noen avdelinger har allerede brukt Åse Møller-Hansens bok «Trygghet for hvem» i studiearbeid. Det samme gjelder filmen med Eva Fidjestøl og artikkel av Åse Berg om atomkraft og atomvåpen.

Eksemplene som følger, er gjennomført i forskjellige avdelinger og kan tas i bruk når det passer. Det kan helt sikkert bli variasjoner i både innhold og form, det vil i så fall være helt etter intensjon med IKFFs studiearbeid – det skal være dynamisk og tilpasset det som egner seg for den enkelte avdeling, gruppe. Det vil imidlertid være viktig å sørge for at variasjonene blir ført inn i rammeplanens eksemplensamling.

Litteratur som knyttes til temaene i studiearbeidet føres inn i kapittel 3.

Eksempel 1

Studiesirkelarbeid med tema fra Åse Møller Hansens bok *Trygghet for hvem*.
(eksemplene er hentet fra tre forskjellige avdelinger som har arbeidet med temaet).

Trondheim:

Berit Rusten var initiativtaker. Hun hadde ikke gjennomgått noen sirkel før, deltakerne stilte derfor likt og hadde flat struktur.

Gjennomføring – møte 1 gang per mnd.

1) Gruppe med 7 deltakere. Alle leste ett kapittel og streket under det de syntes svar VIKTIGST før studiesirkelstart.

2) På hvert møte fikk alle tid til å presentere sine understrekninger underveis mens deltakerne bladde oss fremover i kapitlet.

3) Neste møte startet med kort repetisjon fra foregående kapittel. Nå ble Post-it lapper brukt, der deltakerne skrev ned de setningene som de festet seg mest ved. Disse setningene ble samlet og tanken var å lage «plakater» til facebook med dem. Setningene var lettere «å fordøye» enn all info i heftet som sådant. «Plakatene» kunne også etterhvert utvikles og brukes som tilbud for skoler.

4) Når deltakerne var ferdige med postitlappene, gikk de i gang med neste kapitel.

5) Det ble holdt et ekstramøte da studiesirkelen var ferdig for å diskutere oppfølging av sirkelen. Det resulterte i ideen om FREDssymposiet som gikk av stabelen senere.

Nord Odal:

Siv Norheim og Torill Eide var initiativtakerne.

Gruppen besto av 4 deltakere som arbeidet/diskuterte seg gjennom Åses bok kapittel for kapittel. Siv laget power-point presentasjoner (se kap.5) som tydeliggjorde bokens innhold og bidro til struktur og forståelse i samtalen. Disse presentasjonene kan brukes fritt.

Gruppemedlemmene fordelte bokens kapitler seg imellom, og presenterte det de hadde lest for hverandre på møtene.

Oppfølging av studiesirkelen ble *Fredshappeningen* som gikk av stabelen i Nord-Odal bibliotek 3.september 2022 (ref. Fred og Frihet nr.3/2022).

Innlandet:

AU var initiativtaker.

Gruppen besto av 7 medlemmer.

Gjennomføring – 3 møter 1 gang per mnd.

1) Boka i sin helhet ble i utgangspunktet les av alle deltakerne.

2) Hovedansvar for presentasjon av 1 kapittel ble fordelt blant deltakerne. Den som hadde ansvar presenterte en oversikt/essens av kapitlet i starten på møtet.

3) Annen relevant litteratur knyttet til temaet, ble også presentert på hvert møte.

4) Det ble avslutningsvis drøftet oppfølging av temaene i boka som nett-tilbud for andre interesserte medlemmer.

Sandnes:

Sandnes har gjennomført en time studiering i forkant av medlemsmøte. Åses hefte ble delt på to kvelder. Styremedlemmene fordelte kapitlene mellom seg og gikk gjennom disse før diskusjon/samtale i gruppa.

Sandnes har også gjennomført studieringer med flere tema på samme måten, bl.a. med "Nato-guiden" utgitt av Stop Nato, likeså boka til Bård Wormdal "Spionbasen", om USAs radarovervåking i nord. IKFFs bok "Kvinneblikk på atomenergi" har også dannet grunnlag for studiering.

Eksempel 2

Studiesirkelarbeid med tema *Hvorfor nei til både atomkraft og atomvåpen?*

(Pilot fra Jondalseminaret 2022)

Arbeidsprosess i grupper med bruk av «Kafémetodikk» (se kap. 5)

1) Visning av film med Eva Fidjestøl som intervjues av Audgunn Oltedal (se kap.5). I tillegg foredrag v/Åse Berg med tema **Atomkraft, atomvåpen og atomavfall**.

I stedet for foredrag, kan studiesirkeldeltakerne lese Fred og Frihet nr.1/2018.

2) Grupper (min. 3) som arbeider med et felles fokusspørsmål (det bør være min. 3 maks 5 deltakere per gruppe).

FOKUSSPØRSMÅL på Jondalseminaret var:

Hvordan kan vi bruke filmen i studiearbeid på en enkel og inspirerende måte - internt i IKFF og i rekrutteringsarbeidet?

Hver gruppe velger en leder, hun skal i motsetning til de øvrige gruppemedlemmene, være «bufast» på gruppa for å notere og samle idéene etter hvert som «nye gjester» fra de andre gruppene kom innom med sine innspill.

Etter ca 45 min. arbeid i forskjellige grupper, går deltakerne igjen tilbake til sin opprinnelige gruppe for å oppsummere idéene som kom fram i arbeidsprosessen (samlet og nedskrevet på flip-over ark av «bufast» leder).

Gruppene får nå i oppdrag å velge ut essensielle svar i fire/4 punkter fra idémylderet som er blitt skrevet på flip-over arket hver gruppe har.

De 4 punktene er svaret på fokusspørsmålet, m.a.o:

SLIK bruker vi filmen og skriftlig materialet på temaet i studiearbeid på en enkel og inspirerende måte – internt i IKFF og i rekrutteringsarbeidet.

Resultat fra hver av gruppene:

Gruppe 1

1. Vise filmen – samtale/diskusjon i etterkant, hva lærte du/vi av innholdet?.
2. Invitere valgte grupper til studiearbeid, f.eks NKS, Soroptimistene, Røde Kors kvinnegruppe, pol.ungdomsparti, m.fl. Dette også som ledd i rekruttering inn i IKFF.
3. Belyse helsekonsekvenser for kvinner/kvinnehelse.
4. Belyse ulemper med bruk av atomkraft – atomkraftverk – atomvåpen. Ta kontakt med NRK for å få temaet opp i program som f.eks DEBATTEN.

Gruppe 2

1. Rekrutteringsarbeid – filmen inn på YouTube teksten på engelsk.
2. Atomutvinning – bruke Åse Berg som innleder. Oversette hennes engelsk-tekstede modell til norsk. Nyttig til bruk i studiesirkel.
3. Finne/lete etter skriftlig kunnskapsbasert materiale – forskning, artikler, bøker – lage enkle presentasjoner.
4. Gjennomføre studie/temaaktiviteten på div. Møtesteder/arenaer med forskjellige målgrupper. Lesesirkler med studenter/ungdom, lag og foreninger, o.s.v på bibliotek, på kontorer, møtelokaler, privat, o.s.v

Gruppe 3

1. Lage kort med stikkord - «visste du at....»
2. Invitere til Energikafé for å lage alternativer: vise filmen, lett servering, muligens på bibliotek. På skoler i samfunnsfag, politiske ungdomsforeninger
3. Ny ingress på filmen/tittelside + intro bør tilføyes. Legge den ut på sosiale medier. Skive avisinnlegg om temaet på grunnlag av filmens innhold.
4. Fredssirkel i høst. Fredsuke. Studiegruppe i temaet i egen avdeling.

Gruppe 4

1. Organisere/finne egnet møtested som har relevant utstyr til å vise film og presentasjoner. Lage uformell «stemning» - servering med kake som ser ut som en rakett.
2. Plante studiearbeid i andre uformelle grupper (turgrupper, lesesirkler, mm) – gjerne etter TUPPERWARE-modell.
3. «Visste du at.....»-spørsmål. Quiz på grunnlag av filmen.
4. Få en oversikt over aktuelle «FN-dager» - hvor det passer å plante inn temaet, lage studiegrupper, f.eks. 24.oktober + utnytte Frivillighetens år (2022).

Gruppe 5

1. Starte med inspirerende kunnskapsbygging internt med utg.punkt i film og tekst. D.v.s skape nysgjerrighet om emnet – drypp med info.... Viktig å få fram sammenhengen mellom atomkraft og atomvåpen (plutonium).
2. Bruke variert materiale – f.eks. film, tekst, kunst (f.eks. fredstanks og utvalg fra Hilde Solbergs plakatsamling *Fredspropaganda*), quiz, «visste du at.....». Gjøre ulike fredssymboler kjent.

3. Tilpasse infomateriell til ulike grupper/arenaer. Utarbeide problemstillinger og metoder som er tilpasset målgruppen(e), f.eks. videreg.skole, lærerutdanning, lag og foreninger, ect.
4. Bruke aktuelle arenaer, fora, anledninger som kan være egnet for å rekruttere interesserte til studiegruppe (8.mars, organisasjoner, skoler, mm.)

I emning – følgende vil bli lagt inn i eksempelsamlingen når plane er ferdig utarbeidet.

Følgende er planer som er i emning, bl.a. flere nye bøker som vil bli tilrettelagt for studiearbeid. De nye eksemplene og

- Plakatutstillingen *Fredspropaganda* v/Hilde Solberg. Hun har holdt foredrag på flere steder knyttet til plakatutstillingen. Hilde er i gang med å bearbeide foredragene inn i en versjon som det kan knyttes problemstillinger til for bruk i studiesirkler. Plakatene er et godt grunnlag for varierte tema og vil egne seg godt til bruk i videregående skole.
- Ingeborg Breines sin bok *Militærnekting som krigsmotstand og fredskamp* er lovet klar i første del av mars 2023.
- Susanne og Trine sitt forslag om kompetanseutvikling med grunnlag i Galtungs metode og med tema *Tiltak mot rasisme, diskriminering og hatefulle ytringer*, vil bli et meget godt tilbud i verktøykassa for studiearbeid/studiesirkel i IKFF. En utprøving av et opplegg internt i organisasjonen, vil gi solid grunnlag for videreutvikling og bruk eksternt.
- Åse Berg og Eva Fidjestøl har startet arbeid med utarbeiding av et opplegg for studiearbeid knyttet til atomkraft/atomvåpen/atomavfall.
- Forarbeidet fra 2021 med studiemateriale om IKFF/ 'Bli kjent med IKFF', der senatsmedlemmene Ingrid Eide, Mari Holmboe Ruge og Eva Fidjestøl medvirket, må tas opp igjen og fullføres.